

Actualiteiten gemeentefinanciën

David Rietveld

Donderdag 29 september

Even voorstellen

Vroeger o.a.:

- Gemeenteraadslid
- BZK
- Gemeente Rotterdam

Nu:

- 3 kinderen
- VNG Team Financiën

Vogelvlucht

- Wat betekent de miljoenennota voor gemeenten?
- Welke maatregelen zijn er aangekondigd die voor gemeenten relevant zijn?
- Wat vindt de VNG hier van?
- Wat speelt er nog meer en wat staat er op de agenda de komende tijd?

Gemeentefonds

- Accressen tot en met 2025 vastgezet.
- In 2026 een 'eenmalige rijksbijdrage' van € 1 miljard in het gemeentefonds
- Voor 2026 en verder: *“de hierbij passende vervolgstappen zullen in 2023 verder ter hand genomen worden.”*
- Opschalingskorting (€ 675 miljoen) blijft in de boeken

Ontwikkeling accres septembercirculaire 2022

Jaar	2022	2023	2024	2025
Accres meicirculaire 2022 (x € mln.)	2.501	2.035	2.299	2.085
Nominaal accrespercentage	8,43%	5,97%	6,67%	5,91%
Volume-accres	3,99%	2,85%	3,29%	2,61%
Accres Miljoenennota 2023 (x € mln.)	2.501	2.394	2.378	2.159
Nominaal accrespercentage	8,43%	6,35%	6,67%	5,91%
Volume-accres	3,11%	2,23%	3,29%	2,61%

Wat vindt de VNG?

- Akkoord met vastzetten: geeft iets meer rust
- Goed dat er voor 2026 €1 miljard bij komt, maar...
- ...voor 2026 en verder is nog geen structurele oplossing.
- We moeten echt af van de opschalingskorting!
- *Korte samenvatting: nog steeds een hoop te doen!*

Gevolgen stijgende prijzen en opvangcrisis

- Energietoelage is € 1,4 miljard voor de toelage van € 1.300 voor gezinnen met lage inkomens in gemeentefonds.
- Extra middelen voor bijzondere bijstand (€ 50 mln.), maatschappelijke begeleiding (€ 22 mln.) en inburgering (€ 90 mln.) komende jaren.
- Noodfonds: nog heel veel onduidelijk, ook over de rol van gemeenten.

Wat vindt de VNG?

- Uitvoeringskracht gemeenten onder druk door crises en financiële tekorten
- We staan klaar voor onze inwoners (net als in de andere crises!)
- Noodfonds moet gemeenten niet in onmogelijke positie drukken

Jeugdzorg en Wmo

Geen nieuwe dingen in de Miljoenennota. Wel goed om even te noemen:

- Inzet van de Hervormingsagenda Jeugd is om € 1 miljard te gaan besparen op Jeugdzorg. Het aandeel van het rijk is € 400 miljoen
- Daarnaast wil het kabinet € 500 extra besparen op Jeugdzorg. Na lang aandringen nemen ze daar ook zelf de verantwoordelijkheid voor.
- Afspraken uit het Integraal Zorgakkoord (IZA): € 110 miljoen (vanaf 2025) voor abonnementstarief in Wmo, € 150 miljoen preventie regionale infrastructuur en € 180 miljoen lokale preventie.

Uitvoeringskosten Klimaatakkoord

- Ook hierover geen nieuws in de miljoenennota (maar dat hadden we wel gehoopt)
- We maken ons zorgen over tempo waarmee gemeenten duidelijkheid krijgen voor de middelen vanuit o.a. het Klimaatfonds
- VNG onderzoekt met adviesbureau AEF een verdeelsleutel van uitvoeringskosten

Wat vindt de VNG?

- Over de Hervormingsagenda Jeugd lopen nu gesprekken, ook over hoe we de (financiële) risico's verdelen. De extra besparing is in onze ogen niet realistisch en wat ons betreft volledig voor rekening en risico van het rijk.
- De insteek van het Integraal Zorgakkoord sluit goed aan bij de inzet van de VNG. Goed dat er eindelijk beweging is gekomen op het Wmo-abonnementstarief
- Er moet echt snel meer duidelijk worden over verdeling Klimaatmiddelen

Herverdeling gemeentefonds

- Belangrijkste nieuws stond al in de meicirculaire
- Miljoenennota brengt hier geen verandering in
- Opnieuw aangekondigd dat nog dit jaar aanvullend onderzoek wordt gestart
- Uitkomsten en gesprek daarover pas volgend jaar te verwachten

Specifieke uitkeringen

- Enorme toename: niemand blij mee
- Eerdere poging aanpassing uitkeringsstelsel gesneefd
- *Interbestuurlijke Taskforce Uitkeringsstelsel*
- Begin 2024 voorstel naar de Tweede Kamer
- Tot die tijd kijken wat er binnen huidig stelsel beter kan

Aanbevelingen Lazeroms (juni '22)

1. *Benoem de gevolgen van het vastgeklikte accres*
2. *Leg samen vast welke ruimte er vanaf '26 voor medeoverheden is*
3. *Maak een afspraak over '26 (ook i.r.t. nieuw systematiek)*
4. *Bouw verder op eerdere adviezen over verruiming belastinggebied*
5. *Bereid je voor op vertraging bij invoering verruiming*
6. *Kijk wat nu al gedaan kan worden voor financiering van gezamenlijke opgaven*
7. *Hou bij nieuwe systematiek rekening met bestaande uitgangspunten en uitvoeringspraktijk*
8. *Stel een gezamenlijke agenda op voor de lange termijn*

Contourennota (juli '22)

Over het Ravijn:

- Omschrijving huidige systematiek en passages coalitieakkoord
- Erkenning van probleem vanaf 2026 voor medeoverheden
- Bevrozen accres t/m 2025, constatering t/m 2025 veel ruimte
- Suggestie om te sparen voor 2026
- Uitwerken nieuwe systematiek ('in de komende jaren')
- Besluiten tijdens augustusbesluitvorming

En verder:

- (Fondsen: kijken naar voorwaarden cofinanciering)
- (Hervorming uitkeringsstelsel)

Nieuwe financieringsystematiek?

- Wat komt er in de plaats voor de huidige systematiek?
- Wat gebeurt er in de tussentijd met '26 en verder?
- Moeten gemeenten straks meer inkomsten uit belasting gaan halen?
- Zo ja: hoe dan? En is daar wel draagvlak voor in de Tweede Kamer?
- Is invoering in 2026 realistisch?

Belangrijke momenten komende maanden

- Algemene Financiële beschouwingen (4-5 oktober)
- Begrotingsbehandeling BZK en Gemeentefonds (11-12 oktober)
- Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (nog niet gepland)
- Uitwerking bouwstenen nieuwe financieringssystematiek
- BALV VNG (2 december)
- Op naar de Voorjaarsnota!

Lees- en kijktips!

- Ledenbrief over de miljoenennota op [VNG.nl](https://www.vng.nl)
- Congres Gemeentefinanciën: maandag 28 november
- Verdieping? Kijk ook eens op [VNGconnect.nl](https://www.vngconnect.nl)
- Webinarreeks gemeentefinanciën!
- Mail, bel of app: david.rietveld@vng.nl / 0628923365

Webinarreeks Gemeentefinanciën

- 27 september Duiding miljoenennota
- **5 oktober** **Financiële verhoudingen: wat zijn dat?**
- 11 oktober Alles over het gemeentefonds - deel 1
- 1 november Alles over het gemeentefonds - deel 2
- 8 november Gemeentebelastingen
- 15 november Heffingen en leges
- 22 november Kwijtschelding en invordering
- 29 november Gemeentefinanciën: Sociaal domein
- 6 december Gemeentefinanciën: Fysiek domein
- 13 december De toekomst van gemeentefinanciën
- 20 december Terugblik 2022

Opties verruiming belastinggebied

- OZB verhogen
- Herinvoering OZB-gebruikersdeel
- Invoering ingezetenenheffing
-
- Afschaffen OZB-vrijstellingen
- Vormen van baatbelasting
- Corrigerende of herverdelende belastingen

Grens van de
Politieke Haalbaarheid?

Opties verruiming belastinggebied

- OZB verhogen
- Herinvoering OZB-gebruikersdeel
- Invoering ingezetenenheffing
- Afschaffen OZB-vrijstellingen
- Vormen van baatbelasting
- Corrigerende of herverdelende belastingen

Grens van de
Politieke Haalbaarheid?

